



Lausunto
14.8.2026

LAUSUNTO MATKAILIJAVERON TOTEUTTAMISESTA

Diaarinumero: VN/35084/2025-VM-157

Lausunnon antaja: Finnish Lapland Tourist Board ry / Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (LME)

Lapin Matkailuelinkeinon Liitto (LME) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi matkailijaverolaiksi.

LME ei kannata ehdotettua matkailijaveroa.

Matkailua verotetaan Suomessa jo nyt kansainvälisesti poikkeuksellisen ankarasti: majoituksen arvonnisävero on 13,5 % ja yleinen arvonnisäverokanta 25,5 %, molemmat EU-maiden toiseksi korkeimpia. Uusi matkailijavero nostaisi kokonaisverotaakkaa entisestään ja heikentäisi hintakilpailukykyä, mikä puolestaan vähentäisi matkailutuloja ja työpaikkoja.

Prosenttiperusteinen malli kohdistuisi suhteettomasti korkeamman lisäarvon majoitukseen, koska vero nousee suoraan hinnan mukana riippumatta majoituksen todellisesta kustannusvaikutuksesta kunnalle. Ilman kattavaa rekisteröitymisvelvollisuutta veron valvonta ja yhdenvertainen soveltaminen eivät myöskään toteudu, koska osa majoitustoiminnasta – erityisesti lyhytvuokraus – voi jäädä kokonaan verottamatta.

Mikäli valmistelua silti jatketaan, LME vaatii, että:

- matkailijavero toteutetaan määräperusteisena euromääräisenä maksuna prosenttiperusteisen mallin sijaan
- käyttöön otetaan kattava majoitustoiminnan rekisteröitymisvelvollisuus ennen veron käyttöönottoa

Veron yleiskatteellisuus tarkoittaa, että nykyisen verolainsäädännön puitteissa matkailijaveron tuottoa ei voida sitoa matkailun kehittämiseen, jolloin veron alkuperäinen tarkoitus – kestävän matkailun edistäminen – jäisi toteutumatta. Vero olisi tällöin käytännössä puhtaasti fiskaalinen kuntien tulonlähde, mitä LME ei pidä hyvänä kehityssuuntana.

LME katsoo, että uuden veron sijaan tulisi ensisijaisesti selvittää, miten matkailun jo nyt tuomaa merkittävää verokertymää voitaisiin kohdentaa nykyistä paremmin matkailun kestävyys- ja infrastruktuurin kehittämiseen.

Matkailu on Suomen ja Lapin merkittävä vientitoimiala, joka tuo jo nyt merkittäviä verotuloja

Kansainvälinen matkailu on vientiä, joka tuo Suomeen ulkomailta tuloja samalla tavoin kuin tavara- ja palveluvienti: kansainväliset matkailijat ostavat suomalaisia palveluita Suomessa, mikä



kasvattaa vientituloja, vahvistaa vaihtotasetta ja lisää työllisyyttä. Erityisesti Lapissa matkailu on muodostunut useiden kuntien tärkeimmäksi elinkeinoksi. Lapin matkailutulo on kokonaisuudessaan noin 1,5 miljardia euroa vuodessa, ja ala työllistää alueella noin 10 000–15 000 henkilöä. Nämä tulot ja työpaikat kerryttävät jo nyt merkittävän verokertymän: Lapin kauppakamarin selvityksen mukaan matkailusta kertyi Lapissa vuonna 2023 palkka-, yhteisö- ja arvonlisäveroina yhteensä noin 293 miljoonaa euroa verotuloja, vaikka kiinteistö- ja pääomatuloveroja ei ole laskettu mukaan tarkasteluun. Tätä verokertymää tulisi kohdentaa nykyistä tarkemmin matkailun kustannuksiin ja kehittämiseen, sen sijaan että luodaan uusi vero, joka olisi puhtaasti fiskaalinen tulo kunnille. Matkailun aiheuttamat kustannukset eivät myöskään kaikki kohdistu kunnille: merkittävä osa niistä – kuten terveydenhuolto, pelastustoimi ja poliisi – kuuluu valtion vastuulle.

Suomen kokonaisverotus on jo kansainvälisesti korkea

Lakiluonnoksessa verrataan matkailijaveroa useisiin Euroopan maihin, mutta vertailu jää puutteelliseksi, koska siinä ei tarkastella eri maiden majoituksen kokonaisverotusta – tässä yhteydessä majoitukseen kohdistuvan arvonlisäveron ja mahdollisen matkailijaveron yhteisvaikutusta. Useimmissa verrokkimaissa majoituksen arvonlisäverokanta on Suomea alempi: Saksassa 7 %, Ranskassa 10 %, Itävallassa 10 %, Islannissa 11 % ja Norjassa 12 %, kun Suomessa se on 13,5 % ja yleinen arvonlisäverokanta 25,5 % – molemmat EU-maiden toiseksi korkeimpia. Lisäksi useimmissa verrokkimaissa matkailijaveron tuotot on korvamerkitty matkailuun, infrastruktuuriin tai luonnonsuojeluun, kun Suomessa ehdotettu vero olisi yleiskatteellinen kunnallisvero.

Suomeen ehdotettu 2–5 prosentin matkailijaveroprosentti on karkeasti samalla tasolla kuin monissa vertailumaissa. Vaikka itse matkailijavero olisikin samaa tasoa kuin useissa muissa maissa, Suomen kokonaisverotus jäisi silti korkeammaksi, koska majoituksen arvonlisävero (13,5 %) on Suomessa selvästi korkeampi kuin useimmissa verrokkimaissa. Korkeampi kokonaisverotus heikentää hintakilpailukykyä ja vähentää matkailutuloa – vaikutus ei rajoitu vain majoitusyrityksiin. Jos majoitus koetaan liian kalliiksi eikä matkailija tule kohteeseen, hän ei käytä myöskään ravintoloiden, ohjelmapalveluiden, kuljetusyritysten, kauppojen tai muiden paikallisten yritysten palveluita. Kerrannaisvaikutukset näkyvät myös siinä, että matkailuyritykset käyttävät vähemmän muiden yritysten – esimerkiksi rakentamisen, taloushallinnon ja kiinteistöhuollon – palveluita, jos niiden oma myynti pienenee.

LME pitää myös todennäköisenä, että kokonaisverotuksen noustessa sekä kotimainen että kansainvälinen matkailu voi osin korvautua muilla kohteilla, joiden kokonaisverotus on alhaisempi. Kansainvälinen matkailu on merkittävä osa Lapin matkailua: se kattoi vuonna 2025 jo 62 prosenttia kaikista rekisteröidyistä yöpymisistä. Jos majoituksen kokonaishinta nousee, myös kansainväliset matkailijat voivat valita toisen matkakohteen aivan samoin kuin kotimaiset matkailijat. Jos matkailun kokonaiskustannus Lapissa nousee suhteessa esimerkiksi Ruotsin, Norjan tai Keski-Euroopan kohteisiin, osa etenkin hintaherkistä matkailijoista – kotimaisista ja kansainvälisistä – voi



valita lomakohteensa muualta, mikä vähentäisi sekä matkailutuloja, työpaikkoja että niistä kertyviä verotuloja Suomessa.

Määräperusteinen veromalli on prosenttiperusteista oikeudenmukaisempi

Lakiluonnoksen mukaan kunnanvaltuusto voisi päättää 2–5 prosentin suuruisesta matkailijaverosta, joka laskettaisiin majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Vero koskisi kaikkea majoitustoimintaa – hotelleja, mökkejä, leirintäalueita ja esimerkiksi Airbnb-tyyppistä lyhytvuokrausta – toiminnan laajuudesta riippumatta. Lakiluonnoksessa prosenttiperusteisuutta perustellaan sillä, että se huomioi automaattisesti majoituksen hintatason. Perustelu ei kuitenkaan vastaa matkailun aiheuttamia todellisia kustannuksia: kalliimmassa majoituksessa yöpyvä matkailija ei käytä kunnallista infrastruktuuria tai julkisia palveluja enempää kuin edullisemmassa majoituksessa yöpyvä. Korkeampi hinta perustuu sen sijaan usein merkittäviin investointeihin rakentamiseen, energiatehokkuuteen, palvelutasoon ja vastuullisuuteen – juuri niihin tekijöihin, joita Suomen matkailustrategia pyrkii vahvistamaan. Prosenttiperusteinen malli kohdistuisi voimakkaimmin näihin yrityksiin ja rankaisisi siten investointeja, laatua ja vastuullisuutta.

Majoitustilastojen mukaan huoneen keskihinta oli Lapissa vuonna 2025 noin 199 euroa yötä kohden, ja Rovaniemellä sesonkihuipun aikaan joulukuussa 2025 keskihinta oli jopa 483 euroa. Lakiluonnoksen 2–5 prosentin veroprosentilla tämä tarkoittaisi karkeasti noin 3,5–9 euron lisämaksua Lapin vuoden keskihinnalla ja noin 8,5–21 euron lisämaksua Rovaniemen joulukuussa per yö. Seitsemän vuorokauden viipymällä lisämaksu olisi jo noin 25–63 euroa (Lapin keskihinta) tai 60–147 euroa (Rovaniemen joulukuu).

Lapissa on yhä enemmän tasokkaita majoituskohteita, joiden hinnat ovat merkittävästi keskitasoa korkeammat: sesonkiaikoina korkeimman tason majoitusten hinnat voivat nousta tuhansiin tai jopa kymmeneen tuhansiin euroihin yötä kohden. Erityisesti tällaisissa kohteissa prosenttiperusteinen vero nousisi kohtuuttoman suureksi, vaikka matkailijan kunnalle aiheuttama kustannus ei kasva vastaavassa suhteessa.

Määräperusteinen malli, esimerkiksi 2 euroa yötä kohden, pysyisi sen sijaan samana ympäri vuoden ja riippumatta majoituksen hintaluokasta. Mikäli matkailijaveron otetaan käyttöön, määräperusteinen euromääräinen maksu olisi selvästi oikeudenmukaisempi, ennakoitavampi ja kansainvälisesti yleisempi ratkaisu.

Lakiluonnoksessa todetaan itsessään, että matkailijaveron kasvattaisi myös arvonlisäveron tuottoa, koska matkailijaverosta maksetaan lisäksi arvonlisävero. Tämä tarkoittaa käytännössä kaksinkertaista verotusta: esimerkiksi 300 euron arvonlisäverottomaan majoitushintaan lisättäisiin 5 prosentin matkailijaveron (15 euroa), josta kertyisi lisäksi arvonlisäveroa 2,025 euroa. Majoituksen kokonaishinta nousisi siis enemmän kuin pelkän matkailijaveron verran nykyisestä. Tämä kaksinkertainen verovaikutus nostaa majoituksen hintaa entisestään ja heikentää siten hintakilpailukykyä.

Rekisteröitymisvelvollisuus tulee ratkaista ennen uutta veroa



Matkailijaveron on tarkoitettu koskemaan kunnan alueella tapahtuvaa vastikkeellista ja tilapäistä majoittamista kaikissa majoitusmuodoissa – hotelleissa, mökeissä, leirintäalueilla ja esimerkiksi Airbnb-tyyppisessä lyhyt vuokrauksessa. LME pitää ongelmallisena, että lakiluonnoksessa ei ehdoteta kattavaa majoitustoiminnan rekisteröitymisvelvollisuutta. Ilman sitä ei voida varmistaa, että kaikki majoitustoimintaa harjoittavat yritykset suorittavat veron yhdenvertaisesti – kilpailuneutraliteetti ei toteudu, jos rekisteröidyt majoitusyritykset ovat täysimääräisesti valvonnan piirissä mutta osa lyhyt vuokraustoiminnasta jää sen ulkopuolelle.

Rekisteröitymisvelvollisuuden merkitys ei rajoitu vain matkailijaveron valvontaan, vaan se tukisi myös monien muiden lakien, kuten rakentamislain, noudattamisen valvontaa. Kattava rekisteröitymisvelvollisuus tulee ratkaista ennen uuden veromuodon käyttöönottoa. Lakiluonnoksessa on itsessään tunnistettu, että ilman kattavaa rekisteröitymisvelvollisuutta on riskinä, että majoitus siirtyy sellaisiin lyhyt vuokrauskohteisiin, jotka eivät maksa veroa ja ovat siten hinnaltaan edullisempia. Tämä lisää harmaata taloutta.

Kestävän matkailun tavoite ja veron yleiskatteellisuus

Matkailijaveron idea kytkeytyi alun perin Pohjoisen Suomen ohjelmaan, jossa se nähtiin kestävän matkailun edistämisen välineenä. Sekä hallituksen esityksessä että arviomuistiossa tämä tausta tunnustetaan, mutta valmistelussa on todettu, ettei matkailijaveron pidetä toimivana ohjauskeinona matkailun määrän tai kestävyystavoitteiden edistämiseen – näitä tavoitteita katsotaan voitavan toteuttaa paremmin esimerkiksi kaavoituksella ja maankäyttöpolitiikalla. Veron johdonmukaiseksi tavoitteeksi on siten muodostunut puhtaasti fiskaalinen, kuntien tulopohjaa vahvistava tarkoitus.

Verotuotto olisi yleiskatteellista tuloa, jonka käytöstä kunta päättäisi vapaasti, eikä sitä olisi sidottu matkailun kehittämiseen. Useimmissa matkailumaissa matkailijaveron hyväksyttävyyttä perustuu juuri siihen, että verotuotto kohdistuu matkailun kehittämiseen – esimerkiksi Norjassa ollaan ottamassa käyttöön malli, jossa kunnan on ilmoitettava etukäteen, miten se käyttäisi verotulon matkailun kehittämiseen, jotta se saisi valtiolta luvan kerätä veroa. LME katsoo, että kun sekä kestävyystavoite jää toteutumatta että verotuottoa ei sidota käyttötarkoitukseen, myös keskeinen peruste veron hyväksyttävyydelle katoaa.

Lakiluonnoksessa on nostettu esiin, että matkailijaveron ei toisi kunnille lisähyötyä, jos sen tuotto alettaisiin huomioida kuntien valtionosuuksissa. Tätä ei vielä ehdoteta, mutta lakiluonnoksessa tunnustetaan selkeästi, että tämä voisi jatkossa olla mahdollista, ja kuvataan, mitä sen toteuttaminen edellyttäisi. Valtionosuuksien lisäksi LME näkee, että matkailijaveron voi vaikuttaa sekä matkailuyritysten että asiakkaiden halukkuuteen maksaa vapaaehtoisia maksuja, kuten reittimaksuja, joilla on paikallisesti rahoitettu matkailun palveluita. Tällöin matkailijaverosta ei koidu alueelle lisähyötyä.

Kuntien väliset erot vaikeuttavat matkailua ja investointeja

Kunnat voisivat päättää matkailijaveron käyttöönotosta ja veroprosentista itsenäisesti: naapurikunnilla voisi olla eri verotaso, tai vero voisi puuttua toisesta kokonaan. Tämä vaikeuttaa



hintakilpailua, tekee asiakkaalle vaikeaksi tietää etukäteen, sovelletaanko kohteessa veroa ja kuinka paljon, ja voi ohjata sekä matkailijoiden että yritysten investointeja verotuksen perusteella.

Matkailija käyttää usein useamman kunnan palveluita saman matkan aikana – hän voi yöpyä yhdessä kunnassa ja käyttää palveluja toisessa – mutta koko verotuotto jäisi vain sille kunnalle, jossa majoitus sijaitsee. Lakiluonnoksessa ei ole arvioitu tällaisen rakenteen vaikutuksia lainkaan. Osa Suomen merkittävimmistä matkailukeskuksista, kuten Pyhä-Luosto (Sodankylä, Kemijärvi, Pelkosenniemi) ja Ylläs (Kolari, Kittilä, Muonio), sijaitsee usean kunnan alueella, mikä tuo entistä enemmän epäselvyyttä ja vaikeuttaa hinnoittelua, jos kunnat soveltavat eri veroprosentteja.

Hallinnollinen taakka ja ennakoitavuus

Matkailualalla tuotteita myydään kuukausia ja usein vuosia ennen matkustamista, ja usein varaukset laskutetaan etukäteen. Koska kunnan on ilmoitettava seuraavan vuoden veroprosenttinsa Verohallinnolle vasta viimeistään 17. marraskuuta – sama määräaika kuin kunnallis- ja kiinteistöveroprosenttien ilmoittamisessa (verotusmenettelylaki 91 a §) – ostopäätöstä tehtäessä ja ennakoon laskutettaessa ei useinkaan vielä tiedetä, sovelletaanko matkailijaveroa ja kuinka suurena. Tämä vaikeuttaa ennen kaikkea asiakkaan hintavertailua, kun matkailija ei tiedä majoituksen kokonaishintaa varausta tehdessään, ja vaikeuttaa kansainvälistä ennakkomyyntiä sekä kuluttajille että matkanjärjestäjille. Samalla uusi vero lisää yritysten raportointia, järjestelmämuutoksia ja Verohallinnon valvontaa, vaikka verotuotto kohdistuu kunnille.

Vaikutusarviointi on puutteellinen

Vaikutusarvioinnissa on tunnistettu useita matkailijaveron kielteisiä vaikutuksia, mutta niille ei ole annettu riittävää painoarvoa – niistä huolimatta lakiluonnos ehdottaa uutta matkailijaveroa. Esimerkiksi vaikutusarvioinnit tunnistavat veron vaikutuksen majoitushintojen nousuun ja sitä kautta vaikutukset kilpailukykyyn sekä kuntien että maiden välillä. Valvonta on arvioitu vaikeaksi ilman kattavaa rekisteröitymisvelvollisuutta. Lisäksi on todettu, että vaikutukset valtakunnan tasolla jäisivät pieniksi, koska vain harvan kunnan odotetaan ottavan matkailijaveron käyttöön – tässä ei kuitenkaan ole huomioitu, että yksittäiselle majoitusyritykselle vaikutus voi silti olla merkittävä. LME katsoo, että vaikutusarviointia tulee täydentää ja sen havainnot tulee huomioida ennen lain jatkovalmistelua ja päätöksentekoa. Vaikutusarvioinnissa tulisi jatkossa huomioida vahvemmin erityisesti vaikutukset Suomen kansainväliseen kilpailukykyyn, matkailun vientituloihin, investointeihin, työllisyyteen ja pitkän aikavälin kasvuun – ei yksinomaan kuntien veropohjan näkökulmasta.

Yhteenveto

LME katsoo, ettei matkailijaveroa tule ottaa käyttöön esitetystä muodosta. Uuden veron sijaan tulisi ensisijaisesti selvittää, miten matkailun jo nyt tuomaa merkittävää verokertymää voitaisiin kohdentaa nykyistä paremmin matkailun kestävyys- ja infrastruktuurin kehittämiseen. Mikäli valmistelua silti jatketaan, tulee ennen lain antamista vähintään:



- ottaa käyttöön kattava majoitustoiminnan rekisteröintivelvollisuus
- muuttaa vero määräperusteiseksi euromääräiseksi malliksi prosenttiperusteisen sijaan
- varmistaa, että mahdollinen verotuotto kohdentuu aidosti matkailun kehittämiseen
- täydentää vaikutusarviointi ja antaa asianmukainen painoarvo siinä jo tunnistetuille matkailijaveron kielteisille vaikutuksille

Erityisesti Lapin matkailukuntien viime vuosien menestys on perustunut matkailun synnyttämiin kokonaisvaikutuksiin: investointeihin, yritystoiminnan kasvuun, työllisyyteen, väestön kehitykseen ja merkittäviin verotuloihin. LME katsoo, että matkailun verotuksen tulee kannustaa investointeihin, vastuullisuuteen, ympärivuotisuuteen ja korkean lisäarvon matkailuun – ei rankaista niitä. Esitetty matkailijaveromalli toimii näitä tavoitteita vastaan ja voi pitkällä aikavälillä heikentää juuri niiden matkailuyritysten kilpailukykyä, jotka tuottavat suurimman hyödyn sekä Lapin kunnille että Suomen kansantaloudelle.

Kunnioittavasti,

Lapin Matkailuelinkeinon Liitto